

Nodokļu un nodevu sistēma Latvijā

Publicēts: 26.08.2020.

Atjaunināts: 15.01.2021.

[Likums "Par nodokļiem un nodevām"](#)

Latvijas Republikas Saeima 1995.gada 2.februārī pieņēma likumu "Par nodokļiem un nodevām", kurš stājās spēkā 1995.gada 1.aprīlī. Šis likums attiecas uz visiem nodokļiem un nodevām, ja konkrētā nodokļa likums neparedz citu, konkrētā nodokļa vai nodevas specifikai atbilstošu kārtību, kura nedrīkst būt pretrunā ar šo likumu. Muitas nodokļa noteikšanas kārtību, iekasēšanu un sankciju piemērošanu reglamentē arī Muitas likums un citi muitas lietās noteikto kārtību reglamentējoši normatīvie akti.

Latvijā ir noteikti 15 nodokļi, kurus uzliek saskaņā ar konkrētā nodokļa likumu:

- 1 [Iedzīvotāju ienākuma nodoklis](#);
- 2 [Uzņēmumu ienākuma nodoklis](#);
- 3 [Nekustamā īpašuma nodoklis](#);
- 4 [Pievienotās vērtības nodoklis](#);
- 5 [Akcīzes nodoklis](#);
- 6 [Muitas nodoklis](#);
- 7 [Dabas resursu nodoklis](#);
- 8 [Izložu un azartspēļu nodoklis](#);
- 9 [Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas](#);
- 10 [Elektroenerģijas nodoklis](#);
- 11 [Mikrouzņēmumu nodoklis](#);
- 12 [Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodoklis](#);
- 13 [Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis](#);
- 14 [Solidaritātes nodoklis](#);
- 15 [Subsidētās elektroenerģijas nodoklis](#) (nodokli piemēroja no 2014.gada 1.janvāra līdz 2017.gada 31.decembrim).

Par izmaiņām nodokļu politikā 2021. gadā uzzini [šeit](#).

Par izmaiņām nodokļu politikā 2020. gadā uzzini [šeit](#).

Par izmaiņām nodokļu politikā 2019. gadā uzzini [šeit](#).

Likums "Par nodokļiem un nodevām" nosaka:

- 1 Nodokļu un nodevu veidus ([8.](#), [12.](#) pants);

- 2 Padziļinātās sadarbības programmas vispārējo regulējumu (7.¹ pants);
- 3 Nodokļu maksātāju klasifikāciju (14. pants);
- 4 Nodokļu un nodevu maksātāju tiesības un pienākumus (15., 16. pants);
- 5 Nodokļu maksātāju reģistrācijas kārtību (15.¹ pants);
- 6 Prasības transfertcenu dokumentācijai (15.² pants);
- 7 Prasības identificēties tīmekļa vietnē (15.³ pants);
- 8 Regulējumu attiecībā uz nodokļu maksātāja un nodokļu administrācijas iepriekšēja vienošanās par darījuma tirgus cenas (vērtības) noteikšanu (16.¹ pants);
- 9 Nodokļu un nodevu administrācijas tiesības un pienākumus (18., 18.¹ pants, 28. panta pirmā un otrā daļa, 28.² pants);
- 10 Nodokļu un nodevu aprēķināšanas procedūru un iekasēšanu (23., 23.¹, 23.² pants);
- 11 Nodokļu samaksas termiņa pagarināšanas regulējumu (24. pants);
- 12 Nodokļu deklarāciju precizēšanas kārtību (33.² pants);
- 13 Nodokļu parādu un pārmaksu dzēšanas regulējumu (25., 25.¹, 25.² un 25.³ pants);
- 14 Nodokļu parādu piedziņas sistēmu (26. pants);
- 15 Nepareizi piedzīto maksājumu, pārmaksāto nodokļu summu un valsts nodevu atmaksas procedūru (28., 28.² pants);
- 16 Nokavējuma naudas par nodokļu un nodevu maksājumu samaksas termiņa nokavējumu aprēķināšanu (29. pants);
- 17 Skaidras naudas lietošanas ierobežojumus (30. pants);
- 18 Atbildību par budžetā iemaksājamā nodokļa apmēra samazināšanu vai no budžeta atmaksājamā nodokļa apmēra nepamatotu palielināšanu, kā arī par saimnieciskās darbības veikšanu, neregistrējoties kā nodokļu maksātājam, un citiem nodokļu pārkāpumiem (32., 32.², 32.⁴, 34. pants);
- 19 Regulējumu nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības apturēšanai normatīvo aktu pārkāpumu gadījumos pēc Valsts ieņēmumu dienesta iniciatīvas (34.¹, 34.² pants);
- 20 Regulējumu attiecībā uz elektroniskās komercijas uzraudzību (34.⁴, 34.⁵ pants);
- 21 Nodokļu un nodevu jautājumos pieņemto lēmumu apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtību (37. 37.¹, 40. pants);
- 22 Regulējumu attiecībā uz Valsts ieņēmumu dienesta un nodokļu maksātāja vienošanās līguma noslēgšanu (41. pants);
- 23 Regulējumu attiecībā uz savstarpējās palīdzības īstenošanu nodokļu prasījumu piedziņā Eiropas savienībā" (X nodaļa);
- 24 Regulējumu juridiskās personas nokavēto nodokļu maksājumu atlīdzināšanai (XI nodaļa);
- 25 Regulējumu automātiskā informācijas apmaiņai par finanšu kontiem (XII nodaļa).

Atbilstoši likumam "Par nodokļiem un nodevām" Latvijas Republikas nodokļu un nodevu sistēmu veido:

- 1 valsts nodokļi ar kuriem apliekamos objektus un likmi nosaka Saeima;
- 2 valsts nodevas, kuras tiek uzliktas saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām", citiem likumiem un Ministru Kabineta noteikumiem;
- 3 pašvaldību nodevas, kuras tiek uzliktas saskaņā ar likumu "Par nodokļiem un nodevām" un vietējo pašvaldību saistošiem noteikumiem;
- 4 tieši piemērojamos Eiropas Savienības normatīvajos aktos noteiktie nodokļi.

Atbilstoši likuma "Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 1.punktam nodoklis ir ar likumu noteikts obligāts periodisks vai vienreizējs

maksājums valsts budžeta vai pašvaldību budžetu (pamatbudžeta vai speciālā budžeta) ieņēmumu nodrošināšanai un valsts funkciju un pašvaldību funkciju finansēšanai. Nodokļu samaksa neparedz atlīdzinājumu nodokļa maksātājam tiešā veidā. Minētais termiņš piemērojams arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, kā arī muitas nodoklim un citiem līdzvērtīgiem maksājumiem, kuri noteikti tieši piemērojamos Eiropas Savienības normatīvajos aktos par muitas lietām.

<https://www.fm.gov.lv/lv/nodoklu-un-nodevu-sistema-latvija>